

การเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกิจกรรมแนะแนว

จิราภา บุตรสีตะราช

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อีเมล : budsritarad@gmail.com

พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อีเมล : budsritarad@gmail.com

ครรชิต แสนอุบล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อีเมล : mattawan.kukkik@gmail.com

Received : June 1, 2021 Revised : August 20, 2021

Accepted : December 20, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนว การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 372 คน ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 17 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มตัวอย่างระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แบบวัดความพร้อมทางอาชีพ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95 และ 2) กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพร้อมทางอาชีพโดยรวมและรายด้านทุกด้านของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 2) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนมีความพร้อมทางอาชีพสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวสามารถเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนให้สูงขึ้น

คำสำคัญ : ความพร้อมทางอาชีพ, กิจกรรมแนะแนว, มัธยมศึกษาตอนปลาย

ENHANCEMENT OF CAREER READINESS OF HIGH SCHOOL STUDENTS THROUGH GUIDANCE ACTIVITIES

Jirapa Budsritarad

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

E-mail: budsritarad@gmail.com

Patcharaporn Srisawat

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

E-mail : mattawan.kukkik@gmail.com

Kanchit Saenubol

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

E-mail : mattawan.kukkik@gmail.com

Abstracts

The purposes of this study are as follows: (1) to study the career readiness of high school students; and (2) to compare career readiness of high school students before and after participating guidance activities. The study was divided into two phases. The first phase studied the career readiness of high school students. The sample was selected by simple random sampling and consisted of 372 students. The second phase was enhancing career readiness among high school students through guidance activities. The sample consisted of 17 high school students by using purposive sampling. The instruments used in this study were as follows: (1) a career readiness inventory with a reliability of .95; and (2) guidance activities to enhance the career readiness of high school students. The statistics were used to analyze the data were mean, standard deviation, and a dependent t-test. The research results were as follows: (1) the career readiness of students in total and for each component were at a Average level; and (2) there were statistically significant differences at a level of .01 in total and for each component of career readiness in the experimental group were found to exist before and after participation in guidance activities. The results indicated that guidance activities were the key factors in increasing positive change in terms of the career readiness of students.

Keywords: Career readiness, Guidance activities, High school students

บทนำ

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2563 กระทรวงศึกษาธิการ (2563) โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนการปฏิรูปด้านการศึกษาของประเทศ และนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เรื่องการเตรียมคนสู่ศตวรรษที่ 21 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และ มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2561 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศนโยบายและจุดเน้นในระดับมัธยมศึกษา กล่าวถึง การได้จัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานที่เชื่อมโยงสู่ การสร้างอาชีพและการมีงานทำ เช่น ทักษะภาษา เพื่อเป็นมัคคุเทศก์ ทักษะด้านกีฬาที่สามารถพัฒนาไปสู่ นักกีฬาอาชีพ จากนโยบายของรัฐบาลชี้ให้เห็นถึงนโยบายเร่งด่วนด้านอาชีพ เพื่อให้ประชาชนในสังคมมีอาชีพที่มั่นคง และสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ เยาวชนหรือผู้เรียนทุกคนย่อมได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาต่างๆ โดนสถานศึกษาเป็นแหล่งสร้างความรู้ด้านวิชาการ ความรู้ด้านวิชาชีพหรือทักษะชีวิต สร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน โดยกรมการจัดหางาน (2561a, น. 10-11) กำหนดกระบวนการช่วยให้ผู้รับการแนะแนวรู้จักอาชีพ ว่าข้อมูลอาชีพมีความสำคัญและประโยชน์ต่อนักแนะแนวอาชีพ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ครูแนะแนว และประชาชนทั่วไป ที่จะใช้เป็นข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับโอกาสการมีงานทำ ลักษณะการทำงาน ความก้าวหน้าของแต่ละอาชีพ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของตนเองก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

จากการสัมภาษณ์ครูแนะแนวและผู้วิจัยที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังขาดความพร้อม ทางอาชีพนักเรียนให้ความสนใจเรื่องอาชีพน้อย ขาดความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลเรื่องอาชีพ อีกทั้งยังขาดการตั้งเป้าหมายของการประกอบอาชีพในอนาคต และให้ความสำคัญ เรื่อง การวางแผนเข้าสู่อาชีพน้อย ส่งผลทำให้เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาแนะแนวนักเรียนไม่สามารถบอกเส้นทางไปสู่อาชีพในอนาคตได้ นักเรียนส่วนใหญ่เพียงแต่ทราบความชอบของตนเองเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ Ginzberg (1971 อ้างถึงใน หนึ่งฤทัย กุระเสถียร, 2548, น.46-47) กล่าวถึง ระยะพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพที่ไม่แน่นอน (Tentative period) อยู่ในช่วงอายุ 11 ปี 17 ปี เด็กในระยะนี้จะพิจารณาการเลือกอาชีพจากความชอบของตนเอง เช่น ความสามารถ รวมถึงค่านิยมของตนเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยพิจารณาจากลักษณะอาชีพตามที่พบจากบุคคลต้นแบบ โดยการที่จะพัฒนาหรือเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพให้แก่เด็กได้นั้นต้องอาศัยกิจกรรมหรือสื่อต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยพัฒนานักเรียน ดังที่ กรมวิชาการ (2544) ได้ระบุขอบข่าย ในด้านการศึกษาและด้านอาชีพ ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการศึกษา จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มความสามารถและเต็มตามศักยภาพ สามารถวางแผนการเรียน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างเหมาะสม การจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านอาชีพ ยังจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง ในทุกด้านที่เกี่ยวกับอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้โลกของการทำงาน การสำรวจอาชีพอย่างหลากหลาย การมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเข้าใจทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ตลอดจนจะต้องมีการพัฒนาตนเองด้านอาชีพตามความถนัดและความสนใจของตนเอง โดย หนึ่งฤทัย กุระเสถียร (2548) ได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อการพัฒนา ด้านการศึกษาและอาชีพกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีการพัฒนาในด้านการศึกษาและอาชีพ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมแนะแนว โดยประยุกต์แนวคิทธิปฏิบัติพัฒนาการแนะแนวอาชีพของ Super และเนื้อหาเกี่ยวกับพร้อมทางอาชีพจาก The Career Development Inventory – Australian version ของ Wendy P. Peter C. & Rebecca S. (2005) ประกอบในการศึกษาครั้งนี้ โดยแบ่งการวิจัย เป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะที่ 2 เสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสร้างกิจกรรมแนะแนวและทำการทดลองเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ โดยผู้วิจัยมุ่งหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สามารถเพิ่มระดับความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

วิธีการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความพร้อมทางอาชีพเพิ่มขึ้น หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ซึ่งมีจำนวน 11 โรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 5,280 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาความพร้อมทางอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการใช้สูตรของ Yamane (1973 อ้างถึงใน ประคอง กรณสูตร, 2542, น.10) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับความคลาดเคลื่อน +5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 372 คนผู้วิจัยสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่มได้จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนชินโรสวิทยาลัยโรงเรียนทวีธาภิเศกและ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง จากนั้นทำการสุ่มห้องเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้จำนวน 18 ห้องเรียน คือ โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย จำนวน 107 คน โรงเรียนทวีธาภิเศก จำนวน 163 คน และ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง จำนวน 102 คน

ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพโดยกิจกรรมแนะแนว

กลุ่มตัวอย่างระยะที่ 2 เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์จากนักเรียนที่มีคะแนนการทำวัด แบบวัดความพร้อมทางอาชีพ ตั้งแต่เปอเซนไทล์ที่ 25 ลงมา และมีความสมัครใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวจำนวน 17 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรจัดกระทำ

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ

ตัวแปรตาม

ความพร้อมทางอาชีพ

การดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 โดยการนำแบบวัดความพร้อมทางอาชีพไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำนวน 372 คน

2. ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 17 คน ทำแบบวัดความพร้อมทางอาชีพ (Pretest) จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการทดลองเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพตามแผนกิจกรรมแนะแนวที่วางไว้ เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบวัดความพร้อมทางอาชีพ (Posttest) และนำคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความพร้อมทางอาชีพ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความพร้อมทางอาชีพของนักเรียน โดยผู้วิจัยพัฒนามาจาก The Career Development Inventory – Australian version ของ Wendy P. Peter C. & Rebecca S. (2005) มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ 1.ด้านการวางแผนทาง 2.ด้านการสำรวจอาชีพ 3. ด้านการสำรวจโลกของการทำงาน 4.ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ ลักษณะแบบวัดเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ (Multiple Choice) จำนวน 5 ตัวเลือกมีจำนวนทั้งสิ้น 51 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 3 ท่าน พิจารณา ผลพบว่า แบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด พบว่า แบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.21-0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

2. กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ ผู้วิจัยหาคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์ของการวิจัย กับ เนื้อหา จากนั้นนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนา และนำกิจกรรมแนะแนวไปดำเนินการวิจัย จำนวน 10 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล/การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์ (Index of Consistency: IOC) ของแบบวัดความพร้อมทางอาชีพ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบวัดความพร้อมทางอาชีพรายข้อ โดยพิจารณาและเลือกรายข้อมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความพร้อมทางอาชีพ โดยใช้ สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และวิเคราะห์คุณภาพของกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความ สอดคล้อง

ระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหา และเทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนว และร่วมกับการคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

2.สถิติพื้นฐานของแบบสอบถามความพร้อมทางอาชีพ ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ที่ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test for dependent samples)

ผลการศึกษา

1.ผลการศึกษาความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความพร้อมทางอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31, S.D.=.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนทางอาชีพ ($\bar{X}=3.45, S.D.=.56$) รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ ($\bar{X}=3.44, S.D.=.46$) ด้านการสำรวจอาชีพ ($\bar{X}=3.19, S.D.=.53$) และ ด้านการสำรวจโลกของการทำงาน ($\bar{X}=3.17, S.D.=.44$) ตามลำดับ (รายละเอียดดังแสดงในตาราง 1)

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกเป็นโดยรวมและรายด้าน (n =372)

ความพร้อมทางอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการวางแผนทางอาชีพ	3.45	.56	ปานกลาง
ด้านการสำรวจอาชีพ	3.19	.53	ปานกลาง
ด้านการสำรวจโลกของการทำงาน	3.17	.44	ปานกลาง
ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ	3.44	.46	ปานกลาง
รวม	3.31	.40	ปานกลาง

2.ผลการศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความพร้อมทางอาชีพสูงขึ้น หลังจากเข้าร่วม กิจกรรมแนะแนว จำนวน 10 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพร้อมทางอาชีพ ได้แก่ ด้านการวางแผนทางอาชีพ ด้านการสำรวจอาชีพ ด้านการสำรวจโลกของการทำงาน และ ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ สูงขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวจำนวน 10 ครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพร้อมทางอาชีพก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ จำแนกโดยรวมและรายด้าน (n=17)

ความพร้อมทางอาชีพ	ก่อนการทดลอง		แปลผล	หลังการทดลอง		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวางแผนทางอาชีพ	2.84	.59	ปานกลาง	4.16	.37	มาก
ด้านการสำรวจอาชีพ	2.44	.60	น้อย	3.99	.50	มาก
ด้านการสำรวจโลกของการทำงาน	2.69	.37	ปานกลาง	3.83	.39	มาก
ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ	2.66	.26	ปานกลาง	3.39	.31	มาก
รวม	2.66	.34	ปานกลาง	3.85	.30	มาก

การทดสอบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยความพร้อมทางอาชีพ มีคะแนนก่อนการทดลองเฉลี่ย 2.66 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยความพร้อมทางอาชีพ หลังการทดลองแตกต่างกับก่อนการทดลอง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความพร้อมทางอาชีพสูงขึ้น หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับนัยสำคัญทางสถิติในการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเข้าโปรแกรม	2.66	.34	-9.005	.000**
หลังเข้าโปรแกรม	3.84	.29		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล/สรุป

จากสรุปผลการวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยกิจกรรมแนะแนว สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาความพร้อมทางอาชีพ

การศึกษาความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนมีความพร้อมทางอาชีพโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31, S.D.=.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนทางอาชีพ ($\bar{X}=3.45, S.D.=.56$) รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพ ($\bar{X}=3.44, S.D.=.46$) ด้านการสำรวจอาชีพ ($\bar{X}=3.19, S.D.=.53$) และด้านการสำรวจโลกของการทำงาน ($\bar{X}=3.17, S.D.=.44$) ตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นวัยที่มีความต้องการในการสำรวจข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านการศึกษา ข้อมูลด้านอาชีพและข้อมูล ด้านส่วนตัวสังคม จากการดำเนินชีวิตประจำวันหรือการติดตามจากสื่อต่างๆ ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ ซึ่งในช่วงวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการข้อมูลเพื่อที่จะนำมาประเมินความสามารถของตนเอง เพื่อที่จะนำไปต่อยอดหรือเป็นการวางแผนทางสู่อาชีพในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีพัฒนาการแนะแนวอาชีพของ Super (1957 อ้างถึงใน สมคิด กอมนี, 2559) ที่กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพจะมีการจัดเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งในช่วงอายุ 15 ถึง 24 ปี ขั้นนี้จะเป็นขั้นการสำรวจโดยที่บุคคลจะสำรวจตนเอง สำรวจข้อมูลอาชีพ และประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ทำกิจกรรมยามว่าง ซึ่งในขั้นแรก คือขั้นที่พิจารณา ในช่วงอายุ 15 ถึง 17 ปี บุคคลพิจารณาจะความสนใจความต้องการ ความสามารถ แต่ยังไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่แน่นอน จากทฤษฎีพัฒนาการแนะแนวอาชีพของ Super จะเห็นได้ว่า ช่วงอายุ 15 ถึง 17 ปี ที่อยู่ในช่วงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนจะอยู่ในช่วงที่ต้องการสำรวจหรือพิจารณาความสนใจความต้องการ ความสามารถ แต่ยังไม่สามารถตัดสินใจอาชีพที่แน่นอน อีกทั้ง Skinner (1965 อ้างถึงใน คณินิจ เนติประวัติ, 2535) ที่กล่าวถึง ความพร้อมทางอาชีพ (Career Readiness) คือ ความพร้อมที่เป็นเสมือนพลังโดยทำหน้าที่กระตุ้นให้บุคคลมีความรู้สึก ถึงสภาพที่เหมาะสมกับการทำงานโดยสอดคล้องกับทักษะและประสบการณ์ของบุคคลตามวัยที่เกิดจากการได้ฝึกฝน ซึ่งเป็นผลทำให้บุคคลเกิดเกิดแรงจูงใจ หรือ ความสนใจที่จะประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง

2. การเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียน

จากการเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนโดยกิจกรรมแนะแนว พบว่า ความพร้อมทางอาชีพโดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีคะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า กิจกรรมแนะแนวช่วยเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนให้ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสอนโดยใช้กิจกรรมแนะแนว มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และการใช้เครื่องมือแบบทดสอบที่จะช่วยในการเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของตนเอง ที่สอดคล้องกับที่ กัลยา ถนอมถื่น (2553) ที่ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นคู่มือกิจกรรมแนะแนวเพื่อมุ่งเน้นส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ อีกทั้ง กรมวิชาการ (2544) ได้ระบุขอบข่ายในการจัดกิจกรรมแนะแนว ในด้านการศึกษาและด้านอาชีพ ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองด้านการศึกษาอย่างเต็มความสามารถและเต็มตามศักยภาพโดยรู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลในการประกอบการวางแผนทางด้านการเรียน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีวิธีการเทคนิค และทักษะการศึกษาสนใจใฝ่เรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างเหมาะสมการจัดกิจกรรม

แนะแนวด้านอาชีพ ยังจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้โลกของการทำงาน การสำรวจอาชีพอย่างหลากหลาย การมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเข้าใจทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ โดยให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ตลอดจนจะต้องมีการพัฒนาตนเองด้านอาชีพตามความถนัดและความสนใจของตนเอง จะเห็นได้ว่ากิจกรรมแนะแนวมีส่วนสำคัญที่สามารถพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มทักษะทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมให้กับนักเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนการเพิ่มทักษะชีวิตให้กับนักเรียนให้เป็นไปตามช่วงวัยและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเหมาะสม และเมื่ออภิปรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนทางอาชีพ เป็นการเสริมสร้างเพื่อให้ นักเรียนได้สำรวจและทราบถึง ความถนัดของตนเอง เป็นการประเมินตนเองถึงความพร้อมทางอาชีพ โดยผ่านกิจกรรม “สำรวจตนเองด้านอาชีพ” ใช้สื่อการสอนเป็น แบบวัดความพร้อมทางอาชีพ (Vocational Readiness Test) ตาม ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอนแลนด์ และ การสอนโดยใช้คลิปวิดีโอตัวอย่าง เพื่อส่งเสริมความถนัดทาง อาชีพ โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนโดยการใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น เทคนิคการฝึกหัด เพื่อให้ นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดที่ส่งผลถึงเป้าหมายของกิจกรรม เมื่อนักเรียนได้ ประเมินความถนัดทางอาชีพของตนเองแล้วนั้น จากนั้นได้เสริมสร้างให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการ ตั้งเป้าหมายตั้งเป้าหมายระยะสั้น และ ระยะยาวทางการด้านการศึกษาและอาชีพ เพื่อให้ นักเรียนได้เกิด แบบแผนในการดำเนินการศึกษาต่อไป ผ่านกิจกรรม “เป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ” ผ่านการใช้ เทคนิคการสอนแบบกรณีตัวอย่างและการทำใบกิจกรรมเพื่อสรุปแนวทางการศึกษาและอาชีพของตนเอง จากการศึกษาในการทำกิจกรรมด้านการวางแผนทางอาชีพ โดยนักเรียนมีการวางแผนทางอาชีพเพิ่ม สูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว เพราะ นักเรียนได้สำรวจตนเองรู้ถึงความถนัดของตนเอง สามารถรับรู้ถึงบุคลิกภาพอาชีพของตนเองชัดเจนขึ้น จึงทำให้นักเรียนสามารถวางแผนทางอาชีพ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอนแลนด์ Holland (อ้างถึงใน นันทา สุ รัชชา, 2548, น.15) ที่ระบุว่า การเลือกอาชีพมักขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ รวมถึงแวดล้อมและ Holland เชื่อ ว่า บุคคลจะเลือกอาชีพใดสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง ดังนั้น การที่บุคคลมองถึงความถนัดของ ตนเองและมองโลกของอาชีพ จึงเป็นสาเหตุทำให้บุคคลเลือกอาชีพนั้นด้วย จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอนแลนด์ ซึ่งเชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคล จะสอดคล้องกับการเลือกอาชีพของตนเอง ที่จะเกิดความ เหมาะสมของบุคลิกภาพกับอาชีพ เมื่อบุคคลนั้นมีความพร้อมในด้านต่างๆ และฝึกฝนให้เกิดความพร้อม จะเห็นได้ว่า จากกิจกรรมแนะแนวสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความถนัด การวางแผนทาง การศึกษาและอาชีพของตนเอง โดยนักเรียนสามารถทราบถึงบุคลิกภาพอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และ นักเรียนสามารถวางแผนทางการศึกษาเพื่อต่อยอดสู่อาชีพนั้นๆ เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก และส่งผลทำให้มีแนวทางในการวางแผนทางอาชีพและส่งผลทำให้เกิดความพร้อม สอดคล้องกับงานวิจัย ของ Rich A. & Beth B. (2013) ที่ได้ศึกษาแนวโน้มทางด้านอาชีพและความพร้อมของวิทยาลัยจากการ ประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาแห่งชาติ (NAEP) ได้ทำการศึกษาความพร้อมในด้านการศึกษาและ ด้านอาชีพของนักเรียน พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการพัฒนาการรับรู้ ความเชื่อ และ วิชาการ ส่งผลทำ ให้นักเรียนมีเป้าหมายด้านการศึกษาและอาชีพ มีความพยายามในการสำเร็จการศึกษา มากกว่านักเรียน กลุ่มควบคุม ซึ่งค้นพบว่า ในกลุ่มควบคุมมีนักเรียนที่ไม่สำเร็จการศึกษา เพราะยังขาดเป้าหมายในด้าน

การศึกษาและอาชีพ จากผลวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า หากนักเรียนขาดเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ หรือ การยังไม่ทราบความถนัดของตนเองนั้นก็จะทำให้ขาดเป้าหมายในการต่อยอดสู่การศึกษาและอาชีพในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลจากการทำแบบทดสอบทางอาชีพของนักเรียน โดยนักเรียนสามารถวิเคราะห์ความถนัดทางอาชีพของตนเองได้ นักเรียนสามารถแสดงความ คิดเห็นในเรื่องอาชีพหลังจากการเรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง นักเรียนยังสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียนถึงเรื่องการศึกษาและอาชีพได้ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ที่ว่าด้วย การออกแบบกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนต้องคำนึงถึงการตอบสนองความต้องการตามวัยและลักษณะความแตกต่างของผู้เรียน โดยควรเลือกเทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น เทคนิคการฝึกหัด เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดที่ส่งผลถึงเป้าหมายของกิจกรรม เทคนิคการใช้เครื่องมือ ใช้แบบวัด แบบสอบถาม แบบสำรวจ หรือ แบบประเมินที่จัดทำอย่างมีเป้าหมายและเชื่อถือได้ เพื่อที่จะประเมินตนเองในด้านต่างๆ เป็นการประกอบความเข้าใจของตนเอง จากที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นถึงนักเรียนมีการวางแผนและมีแนวทางสำหรับการศึกษาต่อและอาชีพในอนาคต

2.2 ด้านการสำรวจอาชีพ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทราบแหล่งข้อมูลอาชีพและให้นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลอาชีพได้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรม “แหล่งข้อมูลอาชีพ” เพื่อให้นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลอาชีพและทราบแหล่งข้อมูลทางอาชีพได้ อีกทั้งยังมีกิจกรรม “แนวทางการสำรวจอาชีพ” เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางในการสำรวจอาชีพ จากสื่อต่างๆหรือบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้นๆ ใช้เทคนิคใช้คำถาม เทคนิคการสอนแบบระดมสมอง เทคนิคการสอนแบบอภิปรายให้นักเรียนเกิดผลตามวัตถุประสงค์จากการศึกษาในการทำกิจกรรมด้านการสำรวจอาชีพ นักเรียนมีความสามารถในการสำรวจอาชีพเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว โดยนักเรียนสามารถบอกแหล่งข้อมูลอาชีพ สามารถหาข้อมูลอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัดของตนเอง ต่อยอดจากการทำแบบวัดบุคลิกภาพอาชีพ และได้สัมภาษณ์บุคคลที่ประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจ และนำข้อมูลที่ได้นำมาถ่ายทอดให้กับเพื่อนในชั้นเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด กอมนิ (2559, น.119-120) ได้ศึกษาผลการเปรียบเทียบความเห็นของนักเรียนที่มีเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมแนะแนวอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) หลังการทดลอง รวมทุกกิจกรรมนักเรียนมีความพึงพอใจในรูปแบบกิจกรรมแนะแนวอาชีพ อยู่ในระดับมากกว่าก่อนการทดลอง จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านการศึกษาและอาชีพมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องมาจากรูปแบบกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เป็นรูปแบบที่ดีโดยผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น เอื้อให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังที่ สุนันทา พลับแดง (2554) ได้กล่าวถึง เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน เพื่อให้เหมาะกับนักเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ เช่น การสอนแบบระดมสมองเป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสมและเป็นอิสระ โดยเป็นการระดมความคิดเห็นของผู้เรียนเพื่อให้เกิดแนวคิดที่หลากหลาย โดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทราบถึงแหล่งข้อมูลทางอาชีพที่ตนเองสนใจ จากการสอนแบบอภิปราย การระดมสมองเกี่ยวกับข้อมูลแหล่งอาชีพ ซึ่งนักเรียนสามารถร่วมกันหาคำตอบ และ บอกถึงแหล่งข้อมูลทางอาชีพได้ รวมไปถึงการที่นักเรียนได้มีโอกาสสัมภาษณ์บุคคลที่ประกอบอาชีพนั้นๆ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในอาชีพที่ตนเองสนใจมากขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น และนำสิ่งที่ได้ในการ

สำรวจอาชีพ เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงตนเองในด้านทักษะทางอาชีพเพื่อที่จะได้นำไปเป็นแนวทางด้านอาชีพในอนาคต

2.3 ด้านการสำรวจโลกของการทำงาน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทราบข้อมูลอาชีพ ในปัจจุบันศึกษาข้อมูลความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพในอนาคต อาชีพในชุมชนและตลาดแรงงาน ทักษะจำเป็นของตำแหน่งงานในปัจจุบัน ผ่านกิจกรรม “อาชีพในตลาดแรงงาน” และกิจกรรม “แลกเปลี่ยนโลกอาชีพ” เพื่อให้นักเรียนได้ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลเรื่อง อาชีพ ค่าตอบแทน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีผลต่ออาชีพ ลักษณะอาชีพที่เป็นความต้องการของ ตลาดแรงงานในปัจจุบันโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการแนะแนวอาชีพของ Frank Parsons และเทคนิคการสอน โดยใช้คำถาม เทคนิคการสอนแบบอภิปราย ให้นักเรียนเกิดผลตามวัตถุประสงค์ จากการศึกษาจาก การทำกิจกรรมในด้านการสำรวจโลกของการทำงาน นักเรียนมีความสามารถด้านการสำรวจโลกของการทำงานเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการแนะแนวอาชีพ ของแฟรงก์สัน Frank Parsons (อ้างถึงใน กรมการจัดหางาน, 2561b, น.17) ให้ความหมายว่า การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) เป็นกระบวนการส่งเสริมเพื่อให้บุคคลมีงานทำ และสอดคล้องกับตลาดแรงงาน ทั้งนี้มุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจในอาชีพและการทำงาน โดยสามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวอย่างยั่งยืนไป และ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2521, น.31) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของรูปแบบการแนะแนวอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาไว้ว่าควรจะให้แก่นักเรียนได้รับโอกาสที่จะรับรู้ ในเรื่องคุณลักษณะส่วนตัวและความสามารถนอกจากนี้ แล้วควรช่วยให้นักเรียนได้ ทบทวนดูว่าเขามีความรู้ เกี่ยวกับโลกของอาชีพอย่างไรบ้างและอาจทำความเข้าใจ ความคุ้นเคยกับอาชีพที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเองบ้าง ความสนใจ อีกประการหนึ่งคือความสัมพันธ์ระหว่าง โอกาสทางการศึกษาและอาชีพที่จะออกไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Oluyomi S. & Sulaiman O. (2017) ที่ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพนักศึกษามหาวิทยาลัยในไนจีเรีย โดยใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจที่สอบถามเกี่ยวกับ ผลของกิจกรรมแนะแนวอาชีพต่อการเลือกประกอบอาชีพ พบว่า ในด้านการตระหนักรู้ในตนเองและการรับรู้โอกาสโลกของการทำงานและอาชีพ มีอิทธิพลสูงสุดต่อความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพแสดงให้เห็นว่า หากนักเรียนทราบความถนัดของตนเอง และการรับรู้เกี่ยวกับโลกของการทำงานและอาชีพ จะส่งผลทำให้นักเรียนมีแนวทางในการต่อยอดเพื่อให้เกิดความพร้อมทางอาชีพ ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้สำรวจโลกการทำงาน จึงแสดงให้เห็นถึงว่ามีความสำคัญต่อความพร้อมทางอาชีพของนักเรียน

2.4 ด้านตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทราบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และตัดสินใจเลือกอาชีพที่ตนเองสนใจ ผ่านกิจกรรม “ปัจจัยและการตัดสินใจเลือกอาชีพ” และกิจกรรม “ศึกษาต่อสู่อาชีพ” เพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางในการศึกษาต่อ ทราบคณะ สาขาวิชามหาวิทยาลัยที่จะศึกษาต่อและเป็นการประเมินความพร้อมของตนเองในด้านการศึกษาต่อ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินส์เบอร์เกอร์ และเทคนิคการสอน โดยใช้คำถาม เทคนิคการสอนแบบอภิปราย ให้นักเรียนเกิดผลตามวัตถุประสงค์ จากการศึกษา จากการทำกิจกรรมในด้านตัดสินใจเลือกอาชีพ นักเรียนมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวโดยที่ Ginzberg (1971 อ้างถึงใน หนึ่งฤทัย กุระเสถียร, 2548) ที่กล่าวว่า ช่วงอายุระหว่าง 11-17 ปี เป็นระยะการเปลี่ยนแปลงที่เด็กจะไม่ตกลงเลือกอาชีพที่แน่นอน (Tentative Period) โดยในระยะนี้เด็กจะเริ่มเรียนรู้

ได้มากขึ้น ซึ่งเด็กจะเริ่มรู้สึกยอมรับว่าตนเองทำกิจกรรมบางประเภทได้ดี และเห็นความสำคัญในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคต ในระยะนี้จะเลือกพิจารณาองค์ประกอบเกี่ยวกับตนเองในด้านความสามารถ ด้านความสนใจ และ ด้านค่านิยมของตน จากการพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงและจะมากยิ่งขึ้นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จะต่อยอดไปสู่การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและการประกอบอาชีพ ที่สอดคล้องกับ Wendy P. Peter C. & Rebecca S. (2005) ที่ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการพัฒนาอาชีพ การศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านการสำรวจโลกของการทำงาน และองค์ประกอบด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ที่จะได้เห็นว่า การที่นักเรียนรู้จักตนเอง ทราบความถนัดของตนเอง ได้สำรวจและทราบถึงข้อมูลอาชีพ ได้สำรวจและทราบถึงโอกาสของโลกการทำงาน จะทำให้นักเรียนตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีความพร้อมที่จะเข้าสู่อาชีพ อีกทั้ง สุรจิต วรรณลักษณ์ (2540) ทำการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมแนะแนวมีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ในการเลือกใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพอาจควรมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลในด้านการสำรวจอาชีพและด้านการสำรวจโลกของการทำงานให้ทันสมัย
2. ควรมีการใช้เทคนิคในการจัดกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลาย เช่น เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ เทคนิคแบบบูรณาการ ฯลฯ เพื่อเป็นการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวสำหรับการพัฒนาอาชีพของนักเรียนต่อไป
3. จากการศึกษาความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ความพร้อมทางอาชีพที่นักเรียนด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพร้อมทางอาชีพน้อยที่สุด คือ ด้านการสำรวจโลกการทำงาน ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการสำรวจเกี่ยวกับตลาดแรงงาน หรือ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเพื่อเพิ่มความพร้อมทางด้านอาชีพของนักเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการจัดหางาน. (2561a). คู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน กระบวนการช่วยให้ผู้รับการแนะแนวรู้จักอาชีพ. กรุงเทพฯ.
- กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สืบค้นจาก <http://www.bkkedu.in.th>
- กัลยา ธนอมถิน. (2553). การศึกษาและพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเองด้านการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (ปริญญาโท กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- คณิงนิจ เนติประวัติ. (2535). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม ตามแนวคิดแบบ
วิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบสิ่งแวดล้อม ต่ออรรถภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2521). การแนะแนวเบื้องต้น = *Introduction to guidance*: กรุงเทพฯ : ภาค
วิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นันทา สุรรักษ์. (2548). รูปแบบชีวิตและการให้คำปรึกษาอาชีพ : เอกสารคำสอนวิชา. กรุงเทพฯ: ภาค
วิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประคอง กรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข)).:
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด กอมนี. (2559). รูปแบบการแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา.
วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ปีที่ 17, ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2559), หน้า 106-122.
- สุรจิต วรรณลักษณ์. (2540). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร
(ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพมหานคร.
- สุนันทา พลับแดง. (2554). นน 424 การสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน *GU 424 Teaching of students
development activities*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ฝ่ายมัธยม)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หนึ่งฤทัย กุระเสถียร. (2548). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาและอาชีพ
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4. (สารนิพนธ์ กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.
- Oluoyomi S. & Sulaiman O. (2017, Number 4). Structural Determinants of Students'
Employability: Influence of Career Guidance Activities. *South African Journal of
Education*, 37, 1.
- Rich A. & Beth B. (2013). Strategies to Prepare Middle School and High School Students
for College and Career Readiness. *The Clearing House*, 136.
- Wendy Patton, Peter Creed, และ Rebecca Spooner-Lane. (2005, October 1). Validation of
the Short Form of the Career Development Inventory - Australian Version with a
Sample of University Students. *Australian Journal of Career Development*, 14(3),
49-60. Retrieved from
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/103841620501400308>